

FOURTH SEMESTER EXAMINATION 2021-22**M.A. SANSKRIT****Paper - IV****। kfgR; fl) kar**

Time : 3.00 Hrs.

Max. Marks : 80

Total No. of Printed Page : 03

Mini. Marks : 29

ukV & i'z u i = rhu [k.MkaeafokDr gSA I Hkh rhu [k.Mkadsiz'u fun'kkud kj gy
dhft ; sA vdkadk foHktu iR; xl [k.M eafn; k x; k gSA

[k.M & ^v*

vfry?kRrjh; k i'z uk%1/4Yi 'kCnkae1/2

प्र.1 अधोलिखितेषु यथारूचिं षट् प्रश्नाः समाधेयाः

6x2=12

- (1) काव्य प्रकाशे कतिपयः उल्लासाः सन्ति ?
- (2) ध्वन्यालोकः केन विरचितः ?
- (3) किं नाम काव्यस्यात्मा ?
- (4) ध्वनिः कतिधा भवति ?
- (5) श्लेषालंकारः कतिधा ?
- (6) मम्मट मतानुसारेण गुणाः कतिविधाः ?
- (7) "औचित्य विचार चर्चायाः" रचनाकारः कः ?
- (8) कति भेदाः औचित्यस्य ?
- (9) काव्य प्रकाशे कस्मिन् उल्लासे दोषाः वर्णिताः ?

(2)

[k.M & ^c*

v/kkfyf[krkukapRokj%i z uk%l ek/kş k%

4x5=20

1. औचित्यं स्वरूपं प्रतिपाद्यताम् ।
2. ध्वनिविषयकं भाक्तवादीनां मतं प्रस्तूयताम् ।
3. अगूढव्यंग्यस्य सोदाहरणं लक्षणं लिख्यताम् ।
4. सन्दिग्धप्राधान्यं गुणीभूतव्यंग्यं व्याख्यायताम् ।
5. मम्मटमतेः प्रसादगुणं सोदाहरणं वर्णयत् ।
6. अनुप्रासालंकारं सोदाहरणं व्याख्यायताम् ।
7. आक्षेपालंकारस्य लक्षणं लिख्यताम् ।

[k.M & ^1 *

v/kkfyf[krkukapRokj%i z uk%l ek/kş k%

4x12=48

- प्र.1 कयोश्चिद् द्वयोः सप्रसंगं व्याख्या कार्या –
- (क) तत्र वाच्यः प्रसिद्धो यः प्रकारैरूपमादिभिः ।
बहुधा व्याकृतः सोऽन्यैः ततो नेह प्रतन्यते ॥
- (ख) सरस्वती स्वादुतर्थवस्तु निष्पन्दमाना महतां कवीनाम् ।
अलोकसामान्य अभिव्यक्ति परिस्फुरन्तं प्रतिभा विशेषम् ॥
- (ग) शब्दार्थ शासन ज्ञानमात्रेणैव न वेद्यते ।
वेद्यते स तु काव्यार्थ तच्चञ्जैरेव केवलम् ॥

प्र.2 d; k' pn~ }; k% 0; k[; k dk; kZ &

- (1) देशैचित्यम् (2) स्वभावौचित्यम्

(3)

(3) पौरुषेयं अपौरुषेयं

(4) आनन्दवर्द्धनाचार्य

प्र.3 d; k' pn~ }; k%0; k[; k dk; kZ &

(क) सान्वयं शोभते वाक्यमुचितैरेव कारकैः

कुलाभरणमैश्वर्यमौदार्यं चरितैरिव ।

(ख) या दुग्धाऽपि न दुग्धेव कविदोग्धिभिरन्वहम् ।

हृदि नः सन्निधत्तां सा सूक्तिधेनुः सरस्वती ॥

(ग) परक्रिया पुराकल्प इतिहास गतिद्विधा ।

स्यादेकनायका पूर्वा द्वितीयो बहुनायकाः ॥

प्र.4 ओजः कान्तिमयी गौडीया इति व्याख्यायताम् ।

vFkok

काव्यं ग्राह्यं अलंकारात् इति व्याख्या कार्या ?

प्र.5 ध्वनि स्थापना विषये आचार्य आनन्दवर्धनस्य मतं विस्तरेण लिख्यताम् ?

vFkok

शोकः श्लोकत्वभागतः इति ध्वन्यालोक दिशा व्याख्यायताम् ?

प्र.6 काव्य पुरुषस्योत्पत्तिं वर्णयताम् ?

vFkok

राजशेखरस्य परिचयं दत्त्वा

विद्यास्थानानां समीक्ष्यताम् ।

प्र.7 रसगतोचित्यं मनौचित्यं च सोदाहरणं लिख्यताम् ।

vFkok

अलंकारगतोचित्यं मनौचित्यं

सोदाहरणं लिख्यताम् ।

--00--